

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1940

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^{ΙΑ} Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 46
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ. της Κ.ρ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

τορείες, ξεδιπλώνοντάς τα σὲ στίχους εὐκολοὺς καὶ ἀτεχνούς στὸ βᾶθος, ὅπου φαντάζει σὲ μοναδικὸ εὖρημα καὶ κατόρθωμα ἢ ὁμοιοκαταληξία: *Αἰγάλεω - παμπάλαιο!*

ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ

(15-30 Σεπτεμβρίου)

21-9-1832: Θάνατος τοῦ Walter Scott.

Ἡ πρώτη λογοτεχνικὴ προσπάθεια τοῦ νεαροῦ δικηγόρου Scott ἐγένετο τὸ 1795 μετὰ φράση τῆς «Ἐλεονώρας» τοῦ Burger, πού πέρασε ὁμως ἐντελῶς ἀπαρατήρητη. Ὑστερ' ἀπὸ ἑπτὰ χρόνια εἶχε τὴν πρώτη του ἐπιτυχία μετὰ τὴν ἐκδόσιν τῶν «Τραγουδιῶν τῶν Σκωτσέζικων Συνόρων», ὅπου ξαναζωντάνεψε τὰ ἀθάνατα ἡρωϊκὰ χρόνια τῶν θρυλικῶν Highlander. Τὸ «Τραγοῦδι τοῦ τελευταίου Ραψωδοῦ» (1805), οἱ «Μπαλλάντες καὶ λυρικά κομμάτια» (1806), τὸ «Ὅραμα τοῦ Ροδρίγου» (1811), ὁ «Λόρδος τῶν Νησιῶν» (1814) κλπ., εἶναι βιβλία πού τὸ κοινὸν τὰ ὑποδέχτηκε μ' ἐνθουσιασμό. Μπρὸς ὅμως στὴ δόξα τοῦ Βύρωνος ὁ ποιητὴς Scott θεώρησε φρόνιμο νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ γυρῆσῃ στὴν πρόξιν τῆς φιλολογικῆς ἐπιτυχίας. Ἡ πλοῦσια σειρά τῶν μυθιστορημάτων του ἀρχίζει μ' ἕνα ἀριστοῦργημα, τὸ «Waverley» (1814), πού δημοσιεύτηκε χωρὶς ὄνομα συγγραφέα καὶ κίνησεν, ὅπως ἦταν φυσικόν, τὴν περιέργεια τοῦ κόσμου. Κ' ἡ περιέργεια αὐτὴ κορυφώθηκε ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα χρόνο, κυκλοφόρησεν ὁ «Guy Mannering» μετὰ ὑπογραφήν «Ὁ Συγγραφέας τοῦ Waverley». Ἀπὸ τότε ὅλοι περιέμεναν μ' ἀνεπιμονήσιν τὰ καινούργια βιβλία τοῦ «Μεγάλου Ἀγνώστου», — ἔτσι εἶχαν βαφτίσει τὸ Scott, — πού ἐπέμενε νὰ κρατᾷ τὴν ἀνωνυμία. Ἀναφέρουμε μερικά ἀπ' τὰ ἔργα του: τὸ πασίγνωστο «Ivanhoe», «Rob-Roy», «Τὸ ὄμορφο κορίτσι τοῦ Perth», «Οἱ Πουριτανοὶ τῆς Σκωτίας», «Ὁ πειρατὴς» κλπ. Τὸ γράψιμο τοῦ Walter Scott φανερώνει, πολλὰς φορές, μιὰ δουλιὰ πού ἐγένετο βιαστικὰ, τὰ μυθιστορηματὰ του ὁμως διατηροῦν μιὰ χάρι ἀναμφισβήτητη, πού τὴν ὀφείλουν στὴ ζωηρῆ, ἀν' ὄχι ἀληθινῆ, περιγραφή μιᾶς περασμένης ἱστορικῆς ἐποχῆς.

22-9-1856: Τὸ πρῶτο διήγημα τῆς Γεωργίας Ἐλιοτ.

Ἀπ' τὴν ἡμέρα πού ἡ Γεωργία Ἐλιοτ ἦ μετὰ τὸ πραγματικόν της ὄνομα Μαίρη-Ἄννα Ἡβανς, ἔφυγε μετὰ τὸν Τζώρτζ Λιούις, ἡ οἰκογένειά της τὴν ἀποκήρυξε. Ἀκόμη καὶ ὁ ἀγαπημένος της ἀδερφός Ἰσαὰκ τῆς φέρθηκε μετὰ τὸν πιὸ σκληρὸ τρόπο. Τὸ παράδειγμα τῶν δικῶν της ἀκολούθησαν καὶ ὅλοι οἱ γνωστοὶ της. Ἐτσι, οἱ δυὸ ἐρωτευμένοι ἀρχισαν νὰ ζοῦν στὸ περιθώριον. Εἶχαν νοικιάσει ἕνα μικρὸ ἐπιπλωμένον σπίτι στὸ Λονδίνο, ὅπου οὔτε γράμματα οὔτ' ἐπισκέψεις δεχόνταν. Ἡ Μαίρη-Ἄννα ἐξακολουθοῦσε

νὰ γράφῃ σὲ διάφορες ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ ἀρθρα χωρὶς ὑπογραφή καὶ τὸ βράδυ γιὰ νὰ ξεκουράσῃ τὸ πνεῦμα της διάβαζε τὴν Ἰλιάδα στὸ ἑλληνικὸ κείμενον. Μιὰ μέρα, λοιπόν, καθὼς τακτοποιοῦσε τὰ χαρτιά της, πού εἶχε φέρει ἀπ' τὴ Γερμανία, βρῆκε κάτι καλιὰ χειρόγραφα.

— Μπα! ἔκανε χαρούμενη, τὰ εἶχα ἐντελῶς ξεχάσει...

Κι' ἀρχισε νὰ τὰ ξεφυλλίζῃ.

— Τί ψάχνεις ἐκεῖ; τὴ ρώτησε περίεργος ὁ Τζώρτζ.

— Τίποτε τὸ σπουδαῖον... Εἶναι τὸ πρῶτον κεφάλαιον ἑνὸς μυθιστορήματος πού εἶχα ἀρχίσει νὰ γράφω ἀπὸ καιρὸ... Δὲ βαριέσαι ὅμως! Ποιὲ δὲ θὰ τὸ τελειώσω.

— Νά, λοιπόν, τί πρέπει νὰ μοῦ διαβάσῃς σήμερον, εἶπε ὁ Λιούις.

Ἡ Μαίρη-Ἄννα δέχτηκε πρόθυμα νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀγαπημένου της. Κ' ἐνῶ διάβαζε, ἐβλεπε τὸ πρόσωπόν του νὰ φωτίζεται ἀπὸ χαρὰ. Τέλος, δὲ μπόρεσε νὰ συγκρατηθῇ καὶ ὄλο συγκίνησιν τὴν διέκοψε λέγοντας:

— Πόλλυ, νὰ ὁ δρόμος σου! Αὐτὸ πού μοῦ διάβασες εἶναι γιομάτον δροσιά καὶ ἀπλότητα. Τίποτε δὲν ἔχεις γράψῃ ὡς τώρα, τὸ τόσο χαριτωμένον. Πρέπει, χωρὶς ἄλλο, νὰ κάνῃς ἕνα μυθιστόρημα. Μ' ἀκούς, Πόλλυ; Πρέπει, χωρὶς ἄλλο!

Ἡ Μαίρη-Ἄννα σκανδαλίστηκε ἀπὸ τοὺς ἐπαίνους αὐτοῦ τοῦ Λιούις καὶ ἔτσι στίς 22 Σεπτεμβρίου 1856, καθὼς εἶχαν βγῆ περίπατον, τοῦ ἀνάγγειλε τὴν ἀπόφασίν της νὰ γράψῃ μιὰ σειρά διηγημάτων, μετὰ τίτλον «Σκηνὲς ἀπ' τὴ ζωὴ τοῦ κληρικοῦ», πού θὰ τὴν ἀρχίζῃ μετὰ «Δεινοπαθήματα τοῦ αἰδεσιμωτάτου Ἄμου Μπάργτον».

Ὑστερ' ἀπὸ ἕνα μῆνα, τὸ διήγημα ἦταν ἔτοιμον. «Ὅταν τὸ διάβασα στὸν Τζώρτζ, λέει σ' ἀπομνημονεύματά της, ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά μου καὶ ἀρχισε νὰ κλαίῃ ἀπὸ συγκίνησιν».

Χωρὶς ὄνομα συγγραφέως, μετὰ μονάχα τὴν εὐθύνησιν της, τῷστειλε στὸν ἐκδότη Μπλάγκουντ. Ἐπει' ἀπὸ ὀχτὼ ἡμέρας, ἔλαβε τὴν ἀπάντησίν του. Ἦταν ἕνας θρίαμβος! Μόνον πού ὁ κ. Μπλάγκουντ ὑποδείκνυε μερικὰς διορθώσεις πού ἔπρεπε νὰ κάνῃ. Ἀλλ' ἡ Μαίρη-Ἄννα ἀνήθηκε ν' ἀλλάξῃ ἔστω καὶ ἕνα γιώτα στὸ ἔργον της. Τότε, μπρὸς σ' αὐτὴ τὴν ἐπιμονήν, ὁ ἐκδότης ἀπάντησε ὅτι ἴσως δὲν εἶχεν ἐκφρασθῆ καλά καὶ πὼς ἦταν περήφανος γιὰτὶ σ' αὐτὸν ἔλαχε ὁ κληρὸς νὰ δημοσιεύσῃ τὸ πρῶτον ἔργον ἑνὸς συγγραφέως πού δὲ θ' ἀργοῦσε νὰ γίνῃ πασίγνωστος.

Ἐτσι, τὸ πρῶτον διήγημα τῆς Ἐλιοτ, δημοσιεύτηκε χωρὶς καμμιά ἀλλαγὴ καὶ ἐγένετο μ' ἐνθουσιασμόν δεχτὸν ἀπ' τὸ κοινόν.

23-9-1675: Θάνατος τοῦ Valentin Conrart, πρώτου ἰσοβίου γραμματέως τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Στὸ σαλόνι τοῦ Conrart, μπορούμε νὰ ποῦμε

πὼς γεννήθηκε ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία. Ἄν και δὲν ἤξερε λατινικά κι' ἑλληνικά, ἔλλειψη μεγάλη γιὰ ἓνα διανοούμενο τῆς ἐποχῆς του, γνωρίζοντας ὅμως πολὺ καλά τὰ ἰταλικά καὶ τὰ ἰσπανικά, ὁ Conrart ἦταν ἀπὸ τοὺς τακτικώτερους ἐπισκέπτες τοῦ Hôtel de Rambouillet καὶ ἀργότερα τῆς Mlle de Scudery. Στὸ σπίτι του τῆς ὁδοῦ Saint Martin κατορθώσε νὰ συγκεντρῶνῃ τοὺς Chapelain, Godeau, Gombault, Molleville Sérizay καὶ τοὺς δύο Habert, πού ἔγιναν, χάρις στὸν Richelieu, οἱ πρῶτοι ἀκαδημαϊκοὶ τῆς Γαλλίας. Ὄταν, λοιπόν, τὸ Σῶμα τῶν Ἀθανάτων καθαρίστηκε ἐπίσημα, ὁ Conrart ἐξελέγη ἰσόβιος γραμματεὺς, συγχρόνως δὲ διορίστηκε σύμβουλος καὶ γραμματεὺς τοῦ βασιλιά. Ἄν και πέρασε ὅλη του τὴ ζωὴ μελετώντας καὶ κριτώντας σημειώσεις — ἀφῆσε δεκάοχτώ τόμους χειρογράφων — τίποτε ὅμως ἀπολύτως δὲ δημοσίευσε. Ὁ Linière, ὁ Boileau, ἰδίως ὁ Tallemant des Reaux, ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς σιωπῆς, τοῦ φέρθηκαν μὲ ἐξαιρετικὴν ἀσπληγῆτητα.

23 - 9 - 1870 : Θάνατος τοῦ Prosper Mérimée.

Ὅγδόντα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού πέθανε στὶς Κάννες ὁ συγγραφέας τῆς «Κολόμπα». Πολλοὶ ἄνθρωποι, εἴτε ἀπὸ φόβο, εἴτε ἀπὸ δυσπιστία στοὺς ἄλλους, εἴτε ἀπὸ προφύλαξη, δὲ θέλουν νὰ φανοῦν ποιοὶ πραγματικὰ εἶναι καὶ περνοῦν ὅλη τους τὴ ζωὴ, φορώντας μάσκα. Αὐτὸ ἔγινε καὶ μὲ τὸν Mérimée. Ἐνῶ κατὰ βάθος ἦταν εὐαίσθητος καὶ τρυφερός, προσπαθοῦσε διαρκῶς, καὶ τὸ κατορθῶνε, νὰ δίνῃ τὴν ἐντύπωση ἑνὸς ἀνθρώπου ἀδιάφορου, κυνικοῦ καὶ εἰρωνοῦ. Ἡ διάθεση αὐτῆ τῆς ὑποκρισίας τοῦ γεννήθηκε ἀπ' τὸ ἐξῆς γεγονός: Ὄταν ἦταν μικρός, μιὰ μέρα ἡ μητέρα του τὸν μάλωσε γιὰ κάποια ἀσήμαντη αἰτία φοβερίζοντάς τον πὼς θὰ τὸν ἔδερνε. Μόλις ὅμως βγήκε ἀπ' τὸ δωμάτιο κ' ἔκλεισε τὴν πόρτα, ἔσκασε στὰ γέλια, γιὰ τὴν κομικὴ ἔκφραση πού εἶχε πάρει ὁ μικρός τὴν ὥρα πού τὸν μάλωνε. Ἀπὸ τὴ στιγμή ἐκείνη ὁ Mérimée, πού εἶχε ἀκούσει τὰ γέλια τῆς μητέρας του, ὀρκίστηκε νὰ φορέσῃ τὴ μάσκα τῆς ὑποκρισίας «γιὰ νὰ μὴν κἀνῃ τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦν μὲ ὅ,τι τὸν ἔκανε νὰ πονῇ».

B. N. ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΑ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μουσαίου τοῦ Γραμματικοῦ: «Ἡρώ καὶ Λέαντρος». Εἰσαγωγή - μετάφρασις - σχόλια Δημητρίου Λύκα. Δρ. 15.

Γόανγ. Στ. Τζιάτζιου: «Ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία καὶ ὁ Γεώργιος Λασσάνης». Μελέτη. Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Α' τόμου τῶν «Μακεδονικῶν».

Θεοδώρου Σ. Μακρῆ: «Ἡ ἐλευθεροτυπία καὶ ἡ ἐνωσις τῆς Ἐπτανήσου». Ἀνακοινώσεις ἐν τῷ Β' Παναγιονίῳ Συνεδρίῳ Ἐκδόσεις «Ἐταιρείας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἐπτανησιακῶν μελετῶν».

Γεωργίου Θ. Ζώρα: «Σολωμικά».

Γιάννη Μαγκλῆ: «Οἱ κολασμένοι τῆς θάλασσης». Διηγήματα. Ἐκδόσεις «Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας». Δρ. 40.

Τεύκρου Ἀνθία: «Βομβόκιο». Λυρική σύνθεση. Δύο σελίνια.

Τεύκρου Ἀνθία: «Ἰντερμέδιο» Ποιήματα. Ἐνα σελίνι.

Τεύκρου Ἀνθία: «Ποιήματα 1940».

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΙ' ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Εἰς τὸ «Ἔθνος» (22 Σεπτ.) ὁ κ. Φάνης Μιχαλόπουλος ἀνακοινεῖ ἀνέκδοτον ἐπιστολὴν τοῦ Ἀριστ. Βαλαωρίτη πρὸς τὸν ἐν Ρωσίᾳ ἐγκατεστημένον Γερ. Βερογοτῆν, εἰς τὴν ὁποίαν συντόμως διατυπῶνται αἱ περὶ ποιήσεως ἀντιλήψεις του, ἡτοι τὸ πάθος του διὰ τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ αἰσθήματος καὶ ἡ λατρεία του διὰ τοὺς μεγάλους τοῦ ἔθνους ἥρωας.

— Εἰς τὸ «Ἐλευθερον Βῆμα» (31 Αὐγ., 9 καὶ 15 Σεπτ.) πληροφορεῖται καὶ κρίσεις τοῦ κ. Μ. Μαλακάση διὰ τοὺς γνωστούς ξένους νεοελληνιστὰς Ντῆτριχ Ρουοὲλ καὶ Κρουμπάχερ καὶ τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὴν νέαν λογοτεχνίαν μας. Ἐπίσης, σκιαγραφεῖ (23 Σεπτ.) τοῦ Ἀντρέα Καρκαβίτσα, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐξαίρεται ἡ γνωστὴ συλλογὴ διηγημάτων «Λόγια τῆς πλώρης».

— Εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα (16 Σεπτ.) ἄρθρον τοῦ κ. Κ. Θ. Δημαρᾶ διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Θεοφίλου Καίρη, καὶ νέα ἀπάντησις τοῦ κ. Π. Παλαιολόγου εἰς τὰ τελευταῖα ἄρθρα τῶν κ. κ. Πέτρου Χάρη καὶ Γ. Ζώρα διὰ τὴν πνευματικὴν ἀφύπνισιν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας.

— Εἰς τὴν ἰδίαν ἐφημερίδα (16 Σεπτ.) ἀνάλυσις τῆς «Ἀντιγόνης» τοῦ Σοφοκλῆ ἀπὸ τὸν κ. Μιχ. Ροῦτῆν καὶ κρίσεις τοῦ κ. Κώστα Η. Μπίρη ἐπὶ τῶν ὅποιον ἔχων τοῦ κ. Μαρ. Καλλιγᾶ, — ἐσχολιάσθησαν εἰς προηγουμένον τεῦχος μας, — διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ πρᾶσίνου. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἐπίσης, εἶρε τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου εἰς τ' «Ἀθηναϊκά Νέα» (15 Σεπτ.)

— Εἰς τὴν «Καθημερινὴν» (23 Σεπτ.) καὶ τὴν «Πρωτῶν» (23 Σεπτ.) κρίνεται ἐνθουσιωδῶς ἀπὸ τὸν κ. Αἰμ. Χουρμούζιον ἡ μετάφρασις τῆς «Ἀντιγόνης» ἀπὸ τὸν κ. Ι. Γρυπάρην καὶ εὐμενέστατα ἀπὸ τὸν κ. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλον αἱ μεταφράσεις τῆς «Ἀντιγόνης» καὶ τοῦ «Αἴαντος». Εἰς τὴν «Πρωτῶν» (22 Σεπτ.), ἐπίσης, ἀναλύεται ἡ «Ἀντιγόνη» ἀπὸ τὸν κ. Τ. κ. Ζ.

— Εἰς τὴν «Καθημερινὴν» (16 Σεπτ.) ὁ κ. Πέτρος Χάρης, ἔχων ὅπ' ὄψιν του τὰς προαναγγελθείσας ἀρκετάς λογοτεχνικὰς ἐκδόσεις, ὁποστηρίζει ὅτι ἡ κίνησις αὐτὴ ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πνευματικῶν μας ἀνθρώπων νὰ πραγματοποιήσουν «ὅ,τι προφάσονται», εἰς τὸν «ὄργανόν» πού παρατηρεῖται πάντοτε εἰς ἀνωμάλους περιόδους. Ἀξιοσημείωτον, ἐπίσης, τὸ ἄρθρον του (23 Σεπτ.) περὶ ζένων Νεοελληνιστῶν.

— Εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα (16 καὶ 23 Σεπτ.) δύο ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέροντα ἄρθρα τοῦ κ. Ν. Καζαντζάκη περὶ Σαίξπηρ, σκέψεις τοῦ κ. Ν. Παπαῦ περὶ νέων πεζογράφων, ἐνθουσιωδῆς κρίσεις τοῦ κ. Κ. Νταϊφᾶ διὰ τὸν «Κοσμάν τὸν Αἰτωλόν» τοῦ κ. Φάνη Μιχαλοπούλου, μετάφρασις τοῦ ΧΙΝ Εἰδουλλίου τοῦ Θεοκρίτου ἀπὸ τὸν κ. Σπ. Παναγιωτόπουλον καὶ ἄρθρον τοῦ κ. Φ. Μιχαλοπούλου διὰ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ι. Ν. Καρμίρη «Μητρυφάνης Κριτόπουλος καὶ ἡ ἀλληλογραφία αὐτοῦ».

— Εἰς τὴν ἰδίαν ἐφημερίδα (20 Σεπτ.), ἐντυπώσεις τοῦ κ. Ἀγγέλου Τανάγρα ἀπὸ τὴν Κορινθίαν.

— Εἰς τ' «Ἀθηναϊκά Νέα» (18 Σεπτ.) ἐπὶ τῇ ἰδρῶσει συλλόγου διὰ τὰς βιβλιοθήκας τῶν φυλακισμένων, ὁ κ. Ν. Γιοκαρίνης διατυπῶναι τὴν παράκλησιν πρὸς τὸν κ. Ὑπουργόν τῆς Ὑγιεινῆς ὅπως ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς δλων τῶν ἑλληνικῶν νοσοκομείων τὴν ἀναγραφὴν πιστώσεως διὰ τὴν ἀγοράν καλῶν καὶ εὐχάριστων βιβλίων, τὰ ὁποῖα, ὅπως ἐπιτυχῶς παρατηρεῖ, εἶναι «ἐξίσου ἀπαραίτητα μὲ τὸ μπισμάκι καὶ τὸ ἰώδιο».

— Εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα (17 καὶ 24 Σεπτ.) ἀξιοσημείωτοι σκέψεις τῆς κ. Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας περὶ προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ λόγου, ὡς καὶ περὶ ἐξωτερικῆς τέχνης, ἐκείνης δηλαδὴ πού «παίρνει τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπέξω γιὰ νὰ τὰ προβάλλῃ ἀπὸ τὸ περιβάλλον».